

Hospodářská Besídka.

Chov vepřového dobytka v Dánsku.

(Píše Frant. Musil, Kruceburk, Čechy.)

Chov vepřového bravu tvoří jeden z hlavních pramenů příjmu vých pro dánského zemědělce. V roce 1900 bylo 126 milionů liber vepřového masa domácí výroby v úhrnné ceně 59 mil. korun z Dánska vyvezeno. Nelze tudíž podceňovati, když dánský rolník snaží se jakost masa zlepšiti, aby na cizozemských trzích lepších cen docílil. Dosažen je o 1 oer na libře více znamená o 1 milion korun více příjmu při veškerém vývozu. Stane-li se pak zlepšení jakosti masa bez zvýšení nákladů výroba, je tento docílený rozdíl zcela čistým výnosem, který hospodářství k dobru plně přispívá. Je přirozeno, že zásady při chovu vepřového dobytka v Dánsku v tomto směru se vyvíjely.

Poučné při tomto vývoji spočívá v tom, že Dánům podařilo se v poměrně dosti krátkém čase požadavkům různých trhů se přizpůsobiti. V přítomnosti jest Anglie nejhlavnějším, ba možno říci, téměř jediným odběratelem dánského masa vepřového. Dříve, dokud ještě otevřeny byly hranice Německa, bylo ovšem jinak.

Před sto lety stávala v Dánsku dvě zcela různá plemena, a sice v Jutsku větší, rychle dorůstající s dlouhým tělem, ohnutým hřbetem, vysokými nohama, a na Seelandě menší, pozvoina dorůstající, s krátkým tělem a silně štětinatým hřbetem. První plemeno bylo při dobrém ošetřování za tři čtvrtě roku právě tak narostlé, jako druhé plemeno za 2 až 3 roky. Obě plemena nedělala zvláštních požadavků, byla otužilá, poněvadž delší dobu strávila v lese a tam sama živiti se musila. Tento silně extensivní chov vepřů měl ovšem jen význam pro vlastní potřebu.

V polovině minulého století při přechodu z hospodářství, ku vepřovému zrní směšujícího, na hospodářství, hlavně chovu dobytka se věnující, staly se též poměry chovu vepřového dobytka mnohem příznivějšími. Leč stará plemena nedovedla krmiva hospodářstvím poskytnutá racionálně zpeněžiti. A tu dle příkladu holštýnských rolníků zavádějí v letech padesátých a šedesátých kance berkshirské a yorkshirské menší velikosti, s nimiž prasnice jutské domácího plemene poskytovaly vhodnějšího potomstva ku zpeněžení mléka a jiných hospodářských odpadků.

V roce 1871 provedené sčítání dobytka prokázalo, že právě polovina veškerých kanců v Dánsku jest původu anglického a vše potvrzovalo, že následkem stálého křížení koncem let 70ých v Dánsku byl zvláště dobrý stav bravu vepřového, zejména pokud se zdraví, vzrůstu a zpeněžení krmiva, jakož i jakosti masa týkalo. Hlavní odbyt byl tentokrát do Německa, zejména do Hamburku, a tam byla požadována krátká, hranatá, tlustá prasata, která křížením jutského domácího plemene s prostředně velkými plemeny anglickými povstala.

Od roku 1880 stal se převrat v odbytě pro dánskou výrobu tím, že Anglie se stala odběratelem na místě Německa. Již roku 1887 byl tento přechod dokončen a tím octli se dánské chovatelé před zcela jinými odbytovými poměry.

Kdežto Německo požadovalo krátká, hranatá, tlustá prasata, docílila na trhu anglickém dlouhá a masitá prasata s jemnou kostí a dobrými bunkami nejlepšího ceu. Se zřetlem pro německé trhy vychovaným nebylo možno na trhu anglickém ničehož docíliti.

Bylo nutno zúšlechtili plemeno,

a k tomu účelu bylo použito kanců velkého yorkshirského plemene. Vlastnosti, které byly na anglickém trhu požadovány, vznikaly pak křížením tohoto anglického plemene s plemenem domácím. Úspěch byl překvapující.

Nejdříve sledováno stálé křížení a zúšlechtilí domácích prasat s kancem velkého plemene yorkshirského, kteří měli svůj původ přímo z Anglie neb z některé dánské stanice čistého chovu yorkshirského. Děla se tudíž pozvolná změna domácího plemene na plemeno yorkshirské. Tím však byly také veškeré chyby yorkshirského vepře, jako značná úmrtnost podsvinčat, nepatrné množství mléka u prasnic a veliké nároky na zvláštní péči u krmných kusů, zavedeny. Tyto temné stránky plemene yorkshirského snížily značně výnosnost.

I když typ yorkshirský nejlepšího cen docílil, byly přece jen při převaze yorkshirské krve náklady při chovu příliš značnými a zisk poměrně malý. Následkem toho bylo třeba nastoupiti cestu novou, na kteréž by se podařilo zdraví a úrodnost starého domácího plemene uplatniti. Od neustálého křížení a zúšlechťování plemenem yorkshirským bylo upuštěno a byly vyhledávány plemennice, kteréž měly nejvíce ještě ráz a známky domácích plemen. Kanců používáno yorkshirských. Ale aby o dostatečné množství prasnic domácího plemene postaráno bylo a o dobré jeho vlastnosti, zejména úrodnost a otužilost aby se udržovaly, ba stupňovaly, bylo přikročeno ku zkřížení zvláštních ústavů pro toto plemeno, kdež tedy jak kanci, tak i prasnice do domácímu plemenu náleželi.

Na výstavách dánských oceňuje se dnes chov domácího plemene odděleně od plemene yorkshirského.

Zásadou celého chovu vepřového bravu v Dánsku nyní jest, že pro chov vepřů na užitek, totiž k výkrmu, používá se kusů, jejichž matky byly čistého domácího a otcové čistého yorkshirského plemene. Ku plemenitbě těchto kříženců se zásadně neuhlívá.

Energickou a promyšlenou prací bylo v Dánsku docíleno, že nyní chov vepřového bravu vykazuje velkou výnosnost, a sice hlavně proto, že plemennice domácího chovu značnou úrodností, zdravím a skromností v péči se vyznamenávají a kanci yorkshirského plemene křížencům anglickými trhy požadovaný tvar a jakost dávají.

Pamatujte na letní pastvu.

Jan Janák.

Nyní na jaře, když v přírodě vše se zelená a bují, zapominají mnozí hospodářové, že nebude vše tak zeleným a bujným, až se bude schylovati ku svému konci měsíc červenec a až nastoupí vládu svou horký srpen. Mnozí zapomínají, že pastviště, jež dávají až do polovice července hojnost pastvy, v době té počínají šednouti a přestávají dávatí dobytku žádoucí výživu. Současně s ubýváním pastvy přestávají pak i krávy dojiti, a farmář ohlíží se, čím by pastvu nahradil, čím by krávy k nové doživosti povzbudil. Avšak v době té jest na to již pozdě. Farmář musí počítati na onen stav pastvin již nyní z jara a musí závčas proti nedostatku se pojistiti.

Kdo vyživuje ve státech prerijských dobytek svůj pastvou, musí již nyní na jaře nasáti si dostatek pícních plodin, které nalézají se v nejlepší svém vývoji právě v době, když pastviny počínají zasychati, tedy v druhé polovici července. Kdo má dostatek pozemků, může vypěstovati si nějakou plodinu pasteru, avšak z

pravidla bývá výhodnějším přikrmovati dobytek v pastviti na sekanou píci zelenou, zvláště kde je nutno s pozemky šetřiti. Pastvina neměla by se nikdy vyhoditi dobytčím tak, aby kořeny travin zůstaly vymazány během horkých letních měsíců bezprostředně slunečním paprskem, a proto je záhodno míti vždy v zásobě pastvinu zvláštní; není-li jí náhodou třeba může se píci vypěstovauš využíti na seno, ana pak se nikdy neztratí.

Během doby té dávají píci širok (sorghum) a kravský bob (cow pea), kde se plodina tato dáti, jakož i řepka (rape) Řepka jest zvláště k účelům tímto plodinou velmi praktickou, poněvadž roste rychle a může se sáti i do strniště po sklizni ozimu. Kravský bob druhu "Wonderful", setý v zeměpisné šířce Chicaga asi kolem 10. května, dává za příznivých okolností hojnost dodatečné píce od polou července do 1 září, takže nedostatek pastvy může jím býti úplně odčiněn. Lépe jest však nespořehati se pouze na jednu plodinu a sáti plodiny rozmanité — je to jistějším a prospěšnějším.

Po prvním září můžeme vzíti v pádu nedostatku píce otočit se ke kukulici, kterou jsme k účelům tomu zasažili. V září přicházejí deště, jež pastviny opět k novému vzrůstu povzbudí, zvláště kde jedná se o pastviny lípnicové (blue grass). Nepropaste tedy jarní dobu, která dává každému příležitost proti možným nedostatkům se ohraditi, neboť se nikdy nevyplatí nechat dobytek v plné doživosti se nalézající následkem nedostatku píce zaschnouti.

Velké břímě. — Jedním z největších břemen chudých a těch, co mají jen skromné jmění je často opakovaný lékařský účet. Jest to také jako zahazování peněz, když nedosáhne se žádného úspěchu, jak často se stává. Pan Josef Grochowski z Orton, Conn., měl v tom směru malou zkušenost. Píše, jsem velmi vděčný za Hoboko, které mne vyléčilo z vážné nemoci dlouho trvající. Užíval jsem mnoho léků a zkusil mnoho lékařů, ale bylo to, jakobych peníze vyvažoval. Pozbyl jsem síly, že jsem nemohl pracovati, ale teď, díky Hoboku, jsem zase zdrav. Chci říci svým krajanům, aby nezahazovali svých peněz, jsou-li nemocní, ale užívali Hoboko, jež jistě uzdravuje a ulevuje."

Takové jest dosvědčení oněch, kteří proslulý bylinný lék zkusili. Nelze ho dostati v lékárnách. Dopíše majitelům o plné podrobnosti. Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 112—118 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

Pi. Rosie Kretschmer

ranhojička

a vyrábějíka proslulé

české kořeně a bylinné masti 3 druhy

Léčí kostičer, revmatism, čerstvé nebo zastaralé rány, oční neduhy, vyrážky, lišej stří. Tyto masti vyléčily sta trpících a pro svoji spolehlivou účinnost nemají sobě rovných. Navštivte ji osobně nebo dopište, udajíc popis své choroby.

Krabíčka 5 uncí..... 50c
Na venek poštou..... 55c

Adresujte: Mrs. Rosie Kretschmer,
33mš 1942 So. 16th St., Omaha, Neb.

Otužilost rostliny a semena. Jewellův úplný zahradnický závod (zakl. r. 1898 Dr. P. A. Jewell) nabízí vše na zveru, vše cokoliv je nejvyššího druhu. Zaujímá široké a jež věnován pěstování nových a vzácných stromů, zahradačích a květinových semen. Soustran. kniha zahradnických suggestious zdarma. Pošlete listek staci. Pošlete listek zdarma. Jewellův závod, Lake City, Minn. BOX 40.

ZDARMA, LÉK PRO MUŽE ZDARMA.

Tento prostředek léčí slabost mužů slabost následkem syfilis a kapavky. Následující zvláštní nabídku činí tímto členům tohoto vydání Mezinárodní léčební ústav v Detroit, Michigan.

Tato společnost zaručuje se zaslati každému zdarma tento svůj proslulý lék pro muže, jehož tělo oslabeno bylo nervovou slabostí, ochablostí, málomoocností, nočním vypouštěním, nedostatkem síly, nočním ztrátou, ztrátou mužnosti i životní síly.

Tento zázračný lék pošle se Vám bez veškerých výloh, dobře zabalen, bez jakékoli povinné známky zvonu, a úpiným návodem jak a kdy ho užíti.

Tisíce mužů jest dnes oslabeno na některé části svého těla jakožto následky venerické nemoci. Tyto případy mohou však býti vyléčeny, neboť lék pro muže jest prostředek, který jistě, rychle a úpině vyléčí.

Tímto máte příležitost, poslati si pro tento lék úpině bezplatně a ve Vašem vlastním případě přesvědčíte se o jeho moci a síle ve Vašem vlastním těle.

Léčení tohoto můžete použiti doma ve Vašem vlastním pokoji.

Vše co máte učiniti jest dopisati přímo Mezinárodní léčební ústav Interstate Remedy Co., 1035 Luck Building, Detroit, Michigan, a tento lék pro muže bude Vám zaslán obratem pošty dobře zabalen bez jakýchkoli výloh.

Tento prostředek jest úpině zdarma a zaručuje úpině vyléčení Vaší nemoci.

Doplate pouze Interstate Remedy Co., 1035 Luck Building, Detroit, Mich.

Hudební nástroje

Zaslám zdarma moje krásné ilustrované ceníky hudebních nástrojů: Krápná plána, organy, foukač nástroje, housle, právě čílé harmoniky, koncertiny a j. Nejnižší ceny. Vyhraňi jednatel V. F. Červený a Synové svétznámých hudebních nástrojů. Píšte hned.

LOUIS VITÁK,
196 Wabash Ave., Chicago, Ill.

Dr. F. J. Kálnf,

český lékař a ranhojič

Úřadovna v Karbach blocku, číslo pokoje 303. — Tel. 1767.

Úřadní hodiny: Od 11 do 1 a od 3 do 5.

Obydlí Jihozáp. roh 16. a Center ul. Úřadní hodiny: Odpoledne a večer.

Omaha, Neb. 18

Dr. James W. Novák

český zubní lékař

Má úřadovnu svou v pokoji č. 217 v Karbach Blocku,

na 15. ul., mezi Douglas a Farnam.

TELEFON Douglas 5077.

Průtrž

VYLÉČÍME—bez nebezpečného vatřikování; bez nože; bez bolesti; beze všeho zdržování od vaší denní práce. Naše nové ELEKTRO-MAGNETICKÉ léčení vyhojí průtrž TRVALE ve 30 až 60 dnech; úpině zaručené v každém případě. Navštivte naši úřadovnu nebo pište o knížku a odporučen, jež je pro vás zdarma. 311f

QUICK CURE RUPTURE CO., 511 Woodmen of World Bldg., Omaha, Neb.

Popisná knížka o South Dakotě.

Nežli učiníte rozvrh své cesty do South Dakoty, vyplatí se vám prohlédnouti si tuto knížku, popisující stát ten, jeho přednosti a výhody, právě vydanou

Chicago, Milwaukee & St. Paul dráhou.

Bude poslána zdarma všem, kdož se o ni zajímají. Poštovní lístek na níže udanou adresu vám ji dostane.

Nedávné prodloužení železnice skrze Lyman Co., South Dakota, poskytuje neobyčejnou příležitost.

Kupte si lístek od vašeho místního jednatele, avšak trvejte na tom, aby vystaven byl na dráhu Chicago, Milwaukee & St. Paul.

F. A. NASH,
General Western Agent.

1524 Farnam St.,
OMAHA, NEB.

LEVNÉ CENY

PO

UNION PACIFIC

z Omahy

- \$15.00 do Colorado a nazpět od 10. do 15. července včetně.
- \$17.50 do Colorado a nazpět každodenně od 1. července do 30. září.
- \$30.50 do Salt Lake City a Ogden a nazpět každodenně od 1. června do 30. září.
- \$50.00 do San Francisco neb Los Angeles a nazpět od 25. dubna do 1. května včetně.
- \$55.00 do Yellowstone Parku a nazpět veskra, po dráze i dostavku, od 29. květa do 17. září.
- \$62.00 do Kalifornie s návratem přes Portland od 25. dubna do 1. května.
- \$75.00 do Yellowstone Parku a nazpět veskra, zahrnuje dráhu, dostavku a hotely po celém dně, od 29. května do 17. září.

Rovněž velmi levné okružní ceny, od 1. června do 15. září, do mnohých míst v Kalifornii, Oregonu, Washingtonu, Montaně a Britické Columbi.

Tažte se v

Městské úřadovně, 1324 Farnam ul.
Phone Douglas 331.